

«Lai cilvēki ar invaliditāti varētu strādāt, - ir nepieciešama valsts un pašvaldības griba un īstenojot noteiktas atbalsta formas, lai katrs iedzīvotājs ir iesaistīts, piederīgs un realizējies.»

(M.Grāvis)

**NVO
pieredze, ieteikumi
nodarbinātības
atbalstam cilvēkiem
ar invaliditāti**

Situācijas aktualitāte

Valstī ir 117 000 cilvēku ar invaliditāti, no kuriem 83% neiekļaujas nevienā nodarbinātības formā

27% cilvēku ar invaliditāti un zemiem ienākumiem ir darba meklējumos no tiem 22% ir NVA uzskaitē (*Pētījums «Neredzami»*)

SIF veiktais pētījums par sabiedrības un darba devēju attieksmi - laikā no 2017.gada līdz 2022.gadam sabiedrības attieksme ir kļuvusi atbalstošāka

Projekta “NEREDZAMIE” pētījums Baltijas valstīs

Grupās neredzamība sakņojas:

- zemā izglītības līmenī
- zemā finanšu pratībā
- zemā ticībā pieejamajam sociālajam atbalstam,

Īstenots 2023.gada pavasarī, sadarbojoties
Biznesa, mākslas un tehnoloģiju augstskola RISEBA (Latvija),
Tallinas tehnoloģiju universitāte (Igaunija),
Vītauta Dižā universitāte (Lietuva)
Latvijas pētniecības uzņēmumiem Ex Novo un Motival Development, ar starptautiskās kompānijas IPF Digital atbalstu.

Projekta “NEREDZAMIE” pētījums Baltijas valstīs

Izglītības ziņā šo sociālo grupu raksturo novecojusi un šodienas darba tirgum maz piemērota izglītība

- 21% cilvēkiem ar invaliditāti ir izglītība, kas nepārsniedz 9 klašu pamatizglītību,
- 12% pēc tās ieguvuši profesionālo izglītību,
- 22% pēc vidējās izglītības profesionālo izglītību ieguvuši

Profesionālā izglītība būtiski dominē šajā grupā, taču tā ir iegūta sen un darba tirgum ir neatbilstoša

- 40% iegūto augstāko izglītības līmeni sasnieguši pirms 21-35 gadiem,
- 47% – pirms vairāk kā 35 gadiem.

NVO Ieteikumi

Nepieciešams pastāvīga atbalsta personāla (mentora) nodrošināšana (psiholoģisks un praktisks atbalsts)

Precīzi atrunāti darba pienākumi atbilstoši katra cilvēka spējām

Darba devējam un tiešajiem darba kolēģiem nepieciešama informācija, kāpēc cilvēks dara šo darbu, ko viņš dara, instruktāža/apmācības, kā ar viņu komunicēt

Pastāvīga valsts stipendija, kas netiek aplikta ar nodokļiem

Lielākas iespējas izvēlēties nepilna laika darba slodzi

Mainīt NVA pasākuma «Darbam nepieciešamo iemaņu attīstība» noteikumus, ka viens darbinieks nedrīkst NVA pasākumā atkārtoti būt nodarbināts pie tā paša darba devēja

NVO Ieteikumi pašvaldībai

Pašvaldības veidotas prakses un darba vietas cilvēkiem ar invaliditāti

Atbalsts Sociāliem uzņēmumiem - veidošana, attīstība un nodokļu atlaides

RSD cieša sadarbība ar NVA nodarbinātības projektiem – svarīga sadarbība, informācijas pieejamība

Pašvaldības noteiktos pakalpojumus (aprūpes pakalpojums, tiesības uz pašvaldības dzīvokli) cilvēkiem ar invaliditāti nesaistīt ar maznodrošinātas personas statusu

Rīgā, kā lielākajā Latvijas pašvaldībā izveidot NVA alternatīvu darbā iekārtošanas biroju cilvēkiem ar invaliditāti, īpaši ar smagu invaliditāti (atbalstītais darbs)

Celt Rīgas domes darbinieku sapratni par invaliditāti

Rīgas domes statistiskajos pārskatos par cilvēku ar invaliditāti nodarbinātību pašvaldības iestādēs un uzņēmumos iekļaut informāciju par invaliditātes grupu.

DISKUSIJA!

